

שם פרטי ושם משפחה: _____

כיתה: _____

טקסט עיוני – כתיבה

חלק א: כותבים

סימול
מחשב

אתם פוגשים טקסטים עיוניים באנציקלופדיות, בכתבי עת, בספרי לימוד ובמאמרים בעיתון. אתם גם כותבים טקסטים עיוניים בעבודות חקר ובשיעורי הבית. המטלות במשימה זו קשורות לנושא הטקסט העיוני.

הלו, מי זה?

באוטובוס, בזמן הארוחה, ברחוב ואפילו באמצע השיעור – צלצולו נשמע בכל מקום, בכל פינה. הטלפון הִסְלֵלָאָרִי – האם אפשר לדמיין את חיינו בלעדיו?

חשבו על הנושא: **הטלפון הנייד והשפעתו על חיינו**. כתבו רעיונות, אסוציאציות, דוגמות, מקרים ממחישים, וכל דבר שעולה בדעתכם, הקשור לנושא זה (סיעור מוחין).

1

01 _____

ארגון הטקסט

טקסט עיוני יכול להיות מאורגן בדרכים מגוונות. לפניכם שלוש הצעות לארגון של טקסט. קראו אותן.

א. **טענה ונימוקים** - בהתחלת הטקסט יש **טענה כללית** כלשהי; למשל: הטלפון הנייד השתלט על חיינו והוא פוגע בפרטיות. אחר כך יש נימוקים שונים לטענה ודוגמות, כדי לנמק את הטענה.

ב. **התפתחות** - הטקסט מתאר את **התפתחות** התקשורת - מימים ללא טלפון ועד ימינו, ומסביר כיצד הטלפון הנייד משפיע על חיינו כיום.

ג. **השוואה** - הטקסט בנוי כ**השוואה** (ניגוד) בין ההיבטים החיוביים של הטלפון הנייד לבין ההיבטים השליליים שלו. יש בו חשיבה על היבטים שונים, כגון: בריאות, חברה, תחבורה, עסקים, מסחר, בטיחות.

ד. **דרך אחרת** -

2. בדקו את הטקסט הסופי שלכם, וכתבו כיצד הוא מאורגן. פִּרטו את כל רכיבי המבנה שלו.

נספחים לקריאה (קטעי מידע):

א. תיאור המצאתו של הטלפון הקווי, לא הנייד

הטלפון השימושי הראשון נבנה על-ידי הממציא אלכסנדר ג'ראהם בל. בל נולד בסקוטלנד וגדל בקנדה, וכשבגר עבר לארצות-הברית ושימש מורה לחירשים-אילמים. הוא הקדיש זמן רב לפיתוח מכשיר שיאפשר העברת קולות בחוטי חשמל וניהול שיחות ממרחקים, ובשנת 1876 הצליח לשוחח לראשונה עם עוזרו דרך קו טלפון קצר; בכך פתח עידן חדש בעולם המודרני. בל נפטר בשנת 1922, ובשעת הלווייתו דממו כל הטלפונים בצפון אמריקה לאות כבוד והערכה.

יעקב שויקה, רב-מילים הצעיר, כרך א, 1996, עמ' 387.
© כל הזכויות שמורות למרכז לטכנולוגיה חינוכית ולמשכל (ספרי חמד וידעות אחרונות), לסטימצקי.

ב. השפעת הטלפון הנייד

כניסתם של הטלפונים הסלולאריים לחיינו מן הסתם מאותתת שוב על שינוי טכנולוגי, כמו גם על שינוי חברתי ותרבותי. הדרישות העולות ביחס לצורך לערוך בדיקות מקיפות כדי למנוע נזקים אפשריים, נכונות ומוצדקות בעיקרון, אך טיפולן של הרשויות המקצועיות נראה בשלב זה סביר ומקיף. לא נראות כרגע ראיות מוצקות להרחיק את אנטנות השידור והקליטה המרכזיות או לגנוז את הטלפונים הסלולאריים, ועל כן יימשך השימוש בהם מחוסר ראיות. עד להודעה חדשה, אפשר להוסיף לטלפון האישי אוזניה ומיקרופון, ולהרחיק את אנטנת המכשיר מגופנו. דבר אחד בטוח, הנהיגה תהיה זהירה יותר והקנסות יפחתו.

© מאירה דנור, "טלפונים סלולאריים - סכנה?" גלילא, נובמבר-דצמבר, 1999, עמ' 48.